

Liikunnan palvelukokonaisuuden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta 2023

Toimintaympäristössä liikuntapaikkojen kävijämäärä kasvoi 18 % vuoteen 2022 verrattuna (2023: 1 536 409, 2022: 1 267 400). Uimalaitoksissa kävijämäärä oli ennätysellinen (2023: 847 670 ja 2022: 733 500). Lisäksi ohjatun toiminnan osalta liikuttamisen palvelut saavuttivat asetetut kävijämäärätavoitteet vuonna 2023 (tavoite: 48 000, toteutuneet käyntikerrat: 49 117).

Ukrainan kriisin seuraukset energian hinnan nousuna kasvattivat liikuntapaikkojen ylläpitokuluja samaan tapaan kuin vuonna 2022. Energiahinta ja yleinen inflaatio näkyivät kohonneina menoina. Sähkömenot ylittyivät kohonneiden energiahintojen vuoksi (suurempi sähkönkulutus) noin 400 000 euroa. IT-menot kasvoivat yli 100 000 eurolla, siitä huolimatta, että palvelutaso pysyi samana. Maksutuottojen osalta päästiin lähes tavoitteeseen, mihin vaikutti kävijämäärien palautuminen pandemiaa edeltävälle tasolle. Kävijämäärät kuvaavat liikuntapalveluiden kysyntää, joka heijastuu maksutuoton kasvuun.

Liikuttamisen palveluita kehitettiin vuoden 2023 aikana. Palveluiden ja tapahtumien käyntimäärät kasvoivat 20 % vuoteen 2022 verrattuna (2023: 143 222 ja 2022: 119 460). Lasten ja nuorten kehittämistoimet pohjautuivat valtakunnallisiin ohjelmiin (Harrastamisen Suomen malli, Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu -ohjelmaan perustuvat Liike-kerhot ja Liikkuva opiskelu). Lasten ja nuorten liikuttamisen palveluiden ja tapahtumien käyntimäärät kasvoivat 11 % vuoteen 2022 verrattuna (2023: 95 129 ja 2022: 85 705). Työkäisten kehittämistoimet pohjautuivat Liikkuva aikuinen -ohjelmaan ja ikääntyneiden terveysliikuntaohjelmaan – Voimaa vanhuuteen. Työkäisten ja ikääntyvien liikuttamisen palveluiden ja tapahtumien käyntimäärät kasvoivat 45 % vuoteen 2022 verrattuna. (2023: 33 086 ja 2022: 22 911). Kaikkien ikäryhmien käyntimäärien kasvua on vauhdittanut Yhteisöllinen Turku -kärkihankkeeseen sisältyvät Liikkuva Turku kärkitoimet.

Vuonna 2023 käynnistyi opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Harrastamisen Suomen mallin kehittämishanke. Hankkeen päätavoitteena on parantaa lasten ja nuorten liikunnan harrastuspolkua Harrastamisen Suomen mallin toimintojen, kaupungin järjestämän matalan kynnyksen liikuntatoiminnan ja seuratoiminnan välillä. Hanke on yksivuotinen. Hankkeessa toteutettiin vuoden 2023 aikana nykytilan analyysi, joka keräsi yhteen tietoja kaupunkien matalan kynnyksen liikuntatoiminnoista, harrastuspolun haasteista sekä seurannan ja arvioinnin mittareista. Lisäksi hankkeessa järjestettiin kaupunkien yhteisiä kehittämistyöpajoja sekä tehtiin paikallista kehittämistyötä ratkaisujen työstämiseksi valittuihin haasteisiin.

Liikuntapaikkaverkon kokonaisvaltainen kehitys jatkui vuonna 2022 päätettyjen linjausten mukaan (kv 12.12.22 § 249), jossa mm. Messukeskuksen A-halli oli liikuntapalveluiden käytössä. Linjausten lisäksi mm. Paavo Nurmen stadionin pinnanvaihdosta tehtiin hankekorttipäätös ja tuotiin investointilistalle uusittavaksi vuoden 2024 aikana. Vuonna 2025 käyttöön tulevan avustusmallin periaatteita ja yksityiskohtia edistettiin sekä päätettiin kunnallisten liikuntatilojen varauskäytön hinnoittelusta sekä periaatteista vuodesta 2025 alkaen. Harrastekortin sähköisen järjestelmän kehittämiseksi ja hankkimiseksi käynnistettiin markkinavuoropuhelu. Lisäksi harrastekortin harrastustoimijoiden periaatteista ja osaamisen mallin minimitason sisällöistä päätettiin loppuvuonna 2023. Päätettyjen liikuntatilahintojen sekä harrastekortin periaatteiden keskiössä huomioitiin uudistuksen keskeiset tavoitteet, eli tukea 7–19-vuotiaiden lasten ja nuorten yksityisten liikuntapaikkojen vuokria seuratoiminnassa, hinnoitella maltillisesti kaupungin omien liikuntatilojen käyttö ja suunnata turkulaisille 7–19-vuotiaille lapsille ja nuorille seuratoimintaan henkilökohtainen avustus eli harrastekortti.

Osana Liikkuvaa Turkuu uudistettiin myös liikuntapalveluiden omatoimituotteiden hinnasto 1.1.2024 alkaen. Uudistus on osa Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanketta sekä liikuntapaikkaverkon kehittämislinjauksiin (kv 11.4.22 § 67) liittyvää suurempaa avustusjärjestelmän ja hinnoittelumallin uudistamista (kh 28.11.22 § 493). Tuotehinnaston uudistamisen tavoitteena ei ollut korottaa hintoja, vaan luoda uusi tuoterakenne ja sen hinnoittelumalli, joka houkuttelee eri ikäisiä ja taustaisia ihmisiä liikkumaan. Tuoterakenteen uudistamisella pyritään aktivoimaan ihmisiä liikkumaan nykyistä enemmän sekä lisäämään liikuntakertojen määrää harrastamisen kokonaiskustannusten nousua hilliten.

Yhteisvaikuttava toiminta muiden palvelukokonaisuuksien kanssa

Liikunnan palvelukokonaisuus tekee yhteistyötä laaja-alaisesti kaupungin muiden palvelukokonaisuuksien ja -alueiden kanssa. Alle on koottu lapsiin ja nuoriin liittyviä esimerkkejä käytännön yhteisvaikuttavasta ja poikkihallinnollisesta toiminnasta. Näiden lisäksi yhteisvaikuttavaa ja poikkihallinnollista toimintaa toteutetaan myös työikäisten ja ikääntyvien kohderyhmien osalta niin kaupungin palvelukokonaisuuksien, Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kuin kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

- **Harrastamisen Turun Malli** on konkreettinen esimerkki yhteisvaikuttavasta toimintamallista. Lapsille ja nuorille suunnattua harrastustoimintaa suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen, kulttuurin ja liikunnan palvelukokonaisuuksien sekä nuorisopalveluiden kanssa.
- **Liikkuva koulu -toimintaa** suunnitellaan, kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kanssa. Koulujen liikkumisen nykytilaa arvioidaan vuosittain koulu-/yksikkökohtaisilla nykytilan arvioinneilla. Nykytilan arviointien pohjalta määritellään kaupunkitasoiset tavoitteet sekä luodaan koulukohtaiset toimintasuunnitelmat koulujen toimintakulttuurin liikunnallistamiseksi.
- Alakouluikäisten lasten **Kivaloma kulmilla -toimintaa** järjestettiin yhteistyössä kulttuurin palvelukokonaisuuden ja nuorisopalveluiden kanssa syys-, talvi- ja kesälomilla.
- Keväällä 2023 aloitettu yhteistyö **liikunnan ja leikin yhdistämisestä** sekä puistoalueiden kehittämisestä huomioi mm. koulujen ja päiväkotien piha-alueet osana lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä. Lisäksi päiväkotien sisätiloihin liittyvää toiminnallista konseptointia kehitetään yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kanssa.
- **Skeittiolosuhteiden kehitys** jatkui yhteistyössä liikunnan palvelukokonaisuuden, sekä kaupunkirakentamisen kanssa. Lisäksi kehitystyöhön osallistettiin skeittityöryhmää, joka koostuu paikallisista seura- ja yhdistystoimijoista. Vuonna 2023 tehtiin myös hankekorttipäätös uuden skeittiolosuhteen sijoittamisesta Kupittaaan puistoon.

Työvoiman käytön toteuma

Liikuntapalveluissa oli vuonna 2023 keskimäärin 111,6 henkilötyövuotta. Selvästi korkeimmat henkilötyövuosimäärät ajoittuivat kesäkuukausille (ka 122,8) lomakauden ja kausityöntekijöiden ajanjaksolle. Sairauspoissaoloja vuoden 2023 aikana oli 3,5 %.

Tunnusluvut

Palvelualue	Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Toteutuma 2022	Ennuste 2023	Toteutuma 2023
Liikuntapalvelut	Avustusta saaneiden liikunta- ja urheiluseurojen lukumäärä	lkm	127	150	140
Liikuntapalvelut	Alle 20-vuotiaiden osuus turkulaisissa liikunta- ja urheiluseuroissa	%	43	45	45,60
Liikuntapalvelut	Heikko kestävyyskunto 5. luokkalaiset / MOVE	%	42,65	38	38,90
Liikuntapalvelut	Heikko kestävyyskunto 8. luokkalaiset / MOVE	%	34,35	46	35,30

Tavoitteelliset tunnusluvut

Palvelualue	Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Toteutuma 2022	Tavoite 2023	Toteuma 2023
Liikuntapalvelut	Ohjatun toiminnan käyntikerrat yhteensä	lkm	37 611	48 000	49 117
Liikuntapalvelut	Ostettujen ohjaustoimintojen käyntikerrat	lkm	94 400	120 000	94 650
Liikuntapalvelut	Tapahtumien käyntikerrat	lkm	28 986	50 000	43 891
Liikuntapalvelut	Liikuntapaikkojen käyntimäärä	lkm	1 267 400	1 600 000	1 536 409
Liikuntapalvelut	Uimalaitosten käyntimäärä	lkm	733 500	800 000	847 670
Liikuntapalvelut	Kausituotteiden myyntimäärä	lkm	11 500	11 000	14 943
Liikuntapalvelut	Kausituotteiden myyntimäärä	€	475 000	420 000	702 762
Liikuntapalvelut	Sarjarannekkeiden myyntimäärä	lkm	22 400	27 000	28 496
Liikuntapalvelut	Sarjarannekkeiden myyntimäärä	€	993 900	1 150 000	1 258 291,50
Liikuntapalvelut	Jaettujen vuorojen lukumäärä	lkm	103 400	93 000	109 697
Liikuntapalvelut	Alle 20-vuotiaiden osuus tilavarauksista	%	62	60	61,45
Liikuntapalvelut	Liikuntapaikkojen varausaste arkisin 8-16	%	43	55	48,70

Liikuntapalvelut	Liikuntapaikkojen varausaste arki-iltoisin ja viikonloppuisin	%	60	70	55
Liikuntapalvelut	Liikuntapaikkojen asiakaskyselyn keskiarvo (2018: 3,8)	likert (1-5)	3,76	4	3,88

Henkilöstöstrategian toimenpiteet

Palvelualue	Toimenpide	Vuosi	Toteutuma 2023
Liikuntapalvelut	Tavoite: Sosiaalisen pääoman ja yhteisöllisyyden lisääminen ja edistäminen	2023	Henkilöstön virkistyspäivät (2 kpl)
Liikuntapalvelut	Tavoite: Kehittämismyönteisyyden ylläpitäminen	2023	Laajennettu johtoryhmätyöskentely, eri kokoonpanoissa toiminnan yhteissuunnittelu, kannustaminen koulutukseen osallistumiseen
Liikuntapalvelut	Tavoite: Tiedonkulun varmistaminen	2023	Johtoryhmien ja tiimien välisen tiedonkulun varmistaminen ja tarkastelu tarpeen tullen

Käyttötalouden määrärahat, 1 000 €**Liikuntapalvelut**

Käyttötalousosa	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset 2023	Talousarvio muutoksineen 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	4 463	385	4 848	5 157	309
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-27 351	-1 243	-28 594	-28 980	-385
TOIMINTAKATE	-22 888	-858	-23 746	-23 823	-77